

Kristín Svava Tómasdóttir (Island)

Narozena 1985. Básnířka a historička. Vystudovala historii na Islandské univerzitě v Reykjavíku a vydala oceňovanou monografii o dějinách pornografie na Islandu. Je editorkou významného historického časopisu Saga. Debutovala v roce 2007 sbírkou poezie *Blótgællur* (Něžné urážky), následovaly další tři: *Skrælingjasýningin* (2011, Výstava divochů), *Stormviðvörun* (2015, Varování před bouří) a *Hetjusögur* (2020, Příběhy hrdinek). Poslední básnická knížka pojednává skutečné příběhy porodních bab žijících na Islandu ve druhé polovině 19. století. Kristínina poezie osciluje mezi minulostí a přítomností, dokáže být vřelá, chytrá, vtipná i jízlivá a kritická.

ukázky ze sbírky *Stormviðvörun* (2015) přeložila Martina Kašparová

Co se nesmí

nikdy bych nevyrazila do žádného z těch buranských zábavních podniků
nikdy bych nedovolila, aby děti žily takový život
nikdy bych se neřídila tím, co říkají ostatní, jen abych se jim zavděčila
nikdy bych neparkovala neoprávněně ve Švédsku
nikdy bych nevyhodila plastovou lahev do směsného odpadu
nikdy bych se nesmála dítěti, které se zavřelo do skříňky v převlékárně
nejsem prostě ten typ

nikdy bych už nešla do koupě českého letadla
nikdy bych si nekoupila koně s kulhalkou (možná tak z recese)
nikdy bych se nesnížila k podlým taktikám
člověk by se měl poučit ze zkušenosti

nikdy bych nepodnikla nic, čím bych ublížila zvířatům nebo je k něčemu nutila
nikdy bych nevypila celou lahev červeného sama v úterý večer
nikdy bych nechtěla po příbuzných, aby se za mě zaručili
nikdy bych se neuchýlila ke lži
nikdy bych neposlala nepromyšlený e-mail
nikdy bych nevytáhla špinavé ponožky z koše s prádlem
některé věci prostě nepřicházejí v úvahu

přesto se děje ledacos
co nechci zmiňovat ve své biografii

Noční můra o oslavě po konfirmaci

Ocitl ses na oslavě po konfirmaci.
Koná se ve vybledle žlutém sálu.
Sál patří svobodným zednářům.
V sálu jsou velká okna.
Do oken se tlačí dubnové slunce.
Rozpouští sníh, co leží venku na trávníku.
Okna jsou zavřená.
V sálu panuje dusivé horko.
V odporném parnu cítíš chlebičkové dorty a staré lidi.
Konfirmanda neznáš.
V sálu neznáš nikoho kromě svých rodičů.
Odpovídáš na otázky.
Říkáš, jak se jmenuješ, do jaké chodíš školy a do jaké se chystáš pak.
Je jim to úplně jedno.
Okamžitě zapomenou, jak se jmenuješ.
Je jim naprosto ukradené, co jsi za člověka.
Z pusinkového dortu je ti zle.
Díváš se z okna.
Chtěl bys jít ven a obcházet dům, dokud to neskončí.
Chtěl bys vzít do dlaně sníh, potřít si s ním obličej a strčit si ho pod oblečení.
Ale nevidíš žádnou únikovou cestu.
Někdo zamkl dveře.
Někdo zaklapl závoru.
Díváš se na kávové šálky
a obleky
a dorty
a pomyslíš si:
Nikdy se odsud nedostanu.

Optimismus

Do toho, hory!
Do toho, mraky!
Do toho, mechu!

Materiál

Krčíme se pod cedulí jako volně se pasoucí koně
trubky zpívají a železo skřípe
barevný goretexový pás se vine z vrcholku hory
Island je země, která se neustále utváří

Vezmou materiál z Lambafellu
odvezou materiál z Lambafellu
 pryč
a položí ho jinde

Lambafell postupně mizí
ale jinde vzniká nová země
namísto moře a pláže

když selžou cévy v srdci
vezmou se cévy z nohy
a vloží se místo nich
a tkáň v noze sroste cobydup

vzniknou nové hory
tam kde dřív chyběly

jsme země, která se neustále utváří

Stanovuju hranici

Stanovuju hranici
u násilí

stanovuju hranici
u poškozování majetku

stanovuju hranici
u pěti tisíc korun

stanovuju hranici
u miliónu

stanovuju hranici
u biliónu

stanovuju hranici
u večírků bez rodičů

stanovuju hranici
u Polska

stanovuju hranici
u plavání v moři

stanovuju hranici
u třetího žebračka

stanovuju hranici
u závojų

stanovuju hranici
u koz

stanovuju hranici
u skvrn na prostěradle

stanovuju hranici
u kluka v slzách

stanovuju hranici
u roku 2004

stanovuju hranici
u klystýrů

stanovuju hranici
u silikonu

stanovuju hranici
u nakládaného velrybího tuku

stanovuju hranici
u popíjení za dne

u kouření v těhotenství
u toho, co může ohrozit veřejné zdraví

stanovuju hranici
u Amíka, co sem přijel na víkend na kamarádovu rozlučku se svobodou

stanovuju hranici
tam, kde musí nějaká být

stanovuju hranici
v kruzích a mašlích

stanovuju hranici

tady je ta hranice

stanovuju hranici

Varování před bouří

*Zítřejší den bude horší,
což ale neznamená, že ten dnešní není špatný.*
Birta Líf Kristinsdóttir, meteoroložka

Chladně modrá zima
věčná noc za okny
hromady oblečení narůstají
žárovky praskají jedna za druhou
a já pozoruju, jak tma pohlcuje byt

možná je odvážné snít o vaflovači někoho jiného
jenže v Reykjavíku je zima a mí kamarádi nikde
pročítám nekrology dávno zesnulých
a pečuju o melancholii jako o milovanou rostlinu

jak by mohla zima asi tak skončit?
proč si stlát postel, když v ní musíte stejně zase spát?
proč je tak těžké zabránit tomu, aby byla lahev rybího tuku upatlaná a kluzká?

tělo mám v otěžích jako velkého medvěda
který nechápe, proč se nesmí uložit k zimnímu spánku

má duše, soumar s unylým pohledem, nepotřebuje otěže;
stejně jako báseň
loudá se tam, kam má

v těchto dnech není nic čerstvé
vědomí zkvašené, sušené, uzené,
žádné nové zážitky
jen znavené vzpomínky

tu a tam záblesk před očima
toho, k čemu nikdy nedojde:
písek na pustém chodníku
ranní slunce a
fotosyntetizované blaho v hrudi

nedám se ošálit rozumem
tenisky a džínové bundy hodím do ohně

přivažte trampolíny
přivažte tašky na střeše
schovejte grily